

Obywatele Ukrainy, którzy złożyli wniosek o świadczenie wychowawcze lub o Rodzinny Kapitał Opiekuńczy i planują wyjazd z Polski, powinni zawiadomić o tym ZUS. Zgodnie z przepisami wyjazd obywatela Ukrainy z Polski na dłużej niż miesiąc pozbawia go prawa do legalnego pobytu w naszym kraju. Konsekwencją jest utrata przez niego świadczeń. Dlatego ważne jest, aby uchodźcy, którzy złożyli wniosek o świadczenia dla rodzin i planują wyjazd z Polski, poinformowali o tym ZUS. Szczegółowa instrukcja jak to zrobić, jest stronie internetowej ZUS.

Przekazać informację o wyjeździe cudzoziemcy mogą przez Platformę Usług Elektronicznych (PUE) ZUS - trzeba wtedy złożyć formularz POG.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych ma narzędzia, żeby sprawdzić czy konkretna osoba opuściła nasz kraj. Cudzoziemiec, który pobiera świadczenia dla rodzin i nie poinformuje o swoim wyjeździe będzie musiał oddać nienależnie pobrane środki wraz z odsetkami.

ZUS weryfikuje legalność pobytu w Polsce obywateli Ukrainy zarówno przy przyznawaniu świadczeń, jak i w dowolnym momencie ich pobierania. Informacje pochodzą np. z systemu informacji oświatowej, centralnego wykazu ubezpieczonych. W razie potrzeby ZUS może korzystać ze specjalnego rejestru obywateli Ukrainy, który prowadzi Straż Graniczna.

Ponadto w przypadku wątpliwości dotyczących spełnienia warunków do otrzymywania świadczeń dla rodzin, w szczególności warunku zamieszkania w Polsce, ZUS może poprosić świadczeniobiorcę do osobistego udzielenia wyjaśnień. Jeżeli odmówi on lub nie zrobi tego w wyznaczonym terminie, to ZUS może wstrzymać wypłatę świadczenia wychowawczego. Te zasady obowiązują zarówno Polaków, jak i cudzoziemców.

Należy zawiadomić ZUS także w razie wyjazdu do innych krajów UE. ZUS może otrzymać informację o pobycie obywatela Ukrainy w innym państwie w ramach prowadzonego postępowaniu o przyznanie świadczeń rodzinnych. Dzieje się to w ramach współpracy z instytucjami właściwymi do realizacji unijnych przepisów o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego innych państw członkowskich UE/EFTA. Dotyczy to również Polaków.

W ramach wsparcia z ZUS obywatele Ukrainy mogą skorzystać z programów dla rodzin, takich jak Rodzinny Kapitał Opiekuńczy czy Rodzina 500+. Pierwsze pieniądze z programu 500+ trafią do Ukraińców w połowie maja.

Anna Szaniawska
regionalny rzecznik ZUS
w województwie małopolskim